

En sammenligning av BPA kontra annen praktisk bistand (hjemmehjelp)

BPA	Hjemmehjelp
Arbeidslederen rekrutterer og ansetter egne assistenter. Får stabilt personell som kjenner den enkeltes behov.	Ingen innflytelse på hvem som yter hjelpen. Får stadig nye personer som bistår og som ikke er kjent med den enkeltes
Er arbeidsleder for egne assistenter. Bestemmer hvilke behov som skal dekkes, bruken av time-ene, når og hvordan assi-	Kommunen er arbeidsleder og bestemmer/ disponerer over de ansattes oppgaveformål, tidsbruk, hvem og
Arbeidsledere får bistand i og utenfor hjemmet. Kan leve et liv i samfunnet som andre.	Aktiviteter og assistanse utenfor hjemmet utelukkes i stor grad.
60 % av brukerne har kun 1-2 assistenter. I gjennomsnitt hadde hver arbeidsleder	Personen med assistansebehov kan ha opp til 30 hjelpere eller mer i løpet av en uke.
Fleksibilitet. Timene kan brukes fleksibelt innenfor de vedtatte rammene (vedtak og AML). Arbeidsleder bestemmer etter avtaler med assistenten når det er behov for assistanse.	Rigiditet. Aktiviteter må planlegges og godkjennes lang tid i forveien. Kommunen styrer når og hvor ofte bistanden skal gis for eks når personen kan dusje, spise, gå ut, stå opp, legge seg, ha aktiviteter osv
En helhetlig tjeneste som personen selv disponerer og styrer. Kommunen slipper den daglige administrasjonen.	Oppstykkede tjenester. Kommunen bruker ulike tjenester/tiltak samtidig. Mer byråkrati og administrasjon for kommunene

BPA er lønnsomt

ECON rapport 2010-026 slår fast at BPA er det eneste alternativet som gir funksjonshemmede mulighet for yrkesaktivitet og sosial deltakelse. To tredjedeler av de som er i arbeid og har BPA, mener at de uten BPA ikke ville vært i arbeid eller ville ha jobbet mindre. Den samlede verdien av den økte yrkesaktiviteten hos personen med BPA og deres familiemedlemmer anslås til mer enn 300 000 kroner pr år. Andre samfunnsmessige aktiviteter (som f eks sosialt samvær, arbeid, utdanning, fritid og organisasjonsliv) ville blitt sterkt reduserte eller ikke blitt noe av. I ECON rapporten vies også til at behovet for fysioterapi, sykehus, besøk hos lege og andre behandlere blir mindre med BPA og at andelen som bor i eget hjem øker fra ca 60 % til 80 % før og etter BPA. Ca 40 prosent i spørreundersøkelsen mener at BPA bidro til en bedre bosituasjon.

2014

Brukerstyrt personlig assistanse – BPA

Illustrasjon: Herb

Et hjelpemiddel til deg som representerer:

Norges Handikapforbund

og jobber med spørsmål om BPA,

enten gjennom organisasjonen eller gjennom

Kommunale råd for likestilling for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Prinsippprogrammet til Norges Handikapforbund:

Tjenester

Helse og velferdstjenester skal gi mottakeren et selvstendig liv basert på prinsippet om likeverd og full samfunnsmessig deltakelse. Tjenestetilbudet varierer i dag mye fra kommune til kommune. God samhandling mellom de ulike tjenestenivåene er avgjørende for god tjenesteyting. Retten til individuelle tjenester skal sikres gjennom lovgivning.

- Individuell plan skal utløse aktuelle rettigheter.
- Grunnleggende velferdstjenester skal ikke gjøres avhengig av politiske prioriteringer på kommunalt og regionalt nivå.
- Tilgang til nødvendige hjelpemidler skal være en rettighet i folketrygdloven.
- Valg av tjenesteløsninger og omfang skal styres av brukerens reelle behov for å sikre den enkeltes mulighet for full deltakelse og likestilling på alle livs- og samfunnsområder.
- Prinsippet om brukerstyring i BPA skal beholdes.
- Det skal utvikles rettslige standarder for tjenestekvalitet. Det offentlige skal føre kontroll med tjenestene.
- Alle skal ha lik tilgang til helsetjenester uavhengig av bosted, diagnose, alder, kjønn yrkesstatus og økonomi.
- Det skal tilbys et helsetjenestetilbud som er en helhetlig kjede.
- Tilgang til habilitering/rehabilitering skal sikres for alle som har behov for det.
- Alle skal gis reell brukervedvirkning i sin egen habiliterings-/rehabiliteringsprosess.

Hva er BPA?

Med brukerstyrt personlig assistanse kan hver enkelt styre sin egen hverdag og ha et aktivt liv. Funksjonshemmede med assistansebehov kan selv bestemme hvem som skal være assistenter, når assistansen skal utføres og hva assistansen skal brukes til, både i og utenfor hjemmet. BPA gir mennesker mulighet til å få leve et fritt og selvstendig liv. Retten til et fritt og selvstendig liv er en grunnleggende menneskerettighet og dermed ukrenkelig.

BPA hører nå under ny Helse- og omsorgstjenestelov, og er hjemlet i § 3-8 som en plikt som kommunen skal ha. § 3-8 lyder slik: "Kommunen skal ha tilbud om personlig assistanse etter § 3-2, første ledd nr. 6 bokstav b, i form av praktisk bistand og opplæring, organisert som brukerstyrt personlig assistanse". Fra 1.1.15 har den som har assistansebehov mer enn 35 timer pr. uke, rett til å få tjenesten organisert som BPA. Den som har 25-34 timer har rett på BPA hvis kommunen ikke kan dokumentere at det er vesentlig dyrere for kommunen (jf. Pasient og brukerrettighetsloven § 2-1d).

BPA forskning i Norge definerer BPA som en suksess. 99 % er fornøyd!

Undersøkelser fra Høgskolen i Lillehammer viser at 99 prosent av brukerne er "svært tilfredse" eller "nokså tilfredse" med ordningen.

BPA styrker barns rettigheter

BPA gjør det mulig for familier med barn med funksjonsnedsettelse å leve som andre barnefamilier. Barn kan bo hjemme og ikke i institusjoner. 61,3 prosent av kommunene mener at barn med store assistansebehov kan bo hjemme med BPA.

BPA styrker kvinnenes selvstendig stilling

74 % av personer med assistansebehov mener BPA er svært viktig i forhold til uavhengighet fra familie og venner. Kvinner mener brukerstyringen er "svært viktig" i større grad enn menn. BPA har også betydning for yrkesdeltakelse. Særlig for kvinner. ECON-rapport 2010-026 viser at deres yrkesdeltakelse ville vært mindre eller de ville hatt mindre stillingsstørrelser om familiemedlemmet med assistansebehov ikke hadde hatt BPA. Tapt arbeidsinnsats uten BPA, "synes å være av ikke ubetydelig omfang».

Positive erfaringer i kommunene

Kommunenes erfaringer med BPA er positive. Ca. 90 prosent av kommunene "opplever brukerne som svært tilfredse." (HODs høringsnotat 29.06.07). I en undersøkelse fra Mitt Liv-kampanjen 2010, svarer 95 prosent av kommunene at BPA tilbudet i kommunen "i stor" eller "i noen grad" oppfyller intensjonen med BPA.

Dagens rettslige grunnlag for BPA gir ingen trygghet

I dag plikter kommunen å tilby BPA, men den enkelte har ingen rett til å få innvilget BPA som assistanseordning. BPA-tildelingen varierer derfor urimelig mye fra kommune til kommune. Kommunalt skjønner avgjør hvem som får BPA, hvilket timeantall som blir innvilget og hvem som skal være arbeidsgiver.